

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش‌های سیاسی

بررسی تغییرات قیمت گوشت و دلایل آن

فرآورده‌های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش‌های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صدا و سیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

پژوهشگر: تینا صالحی

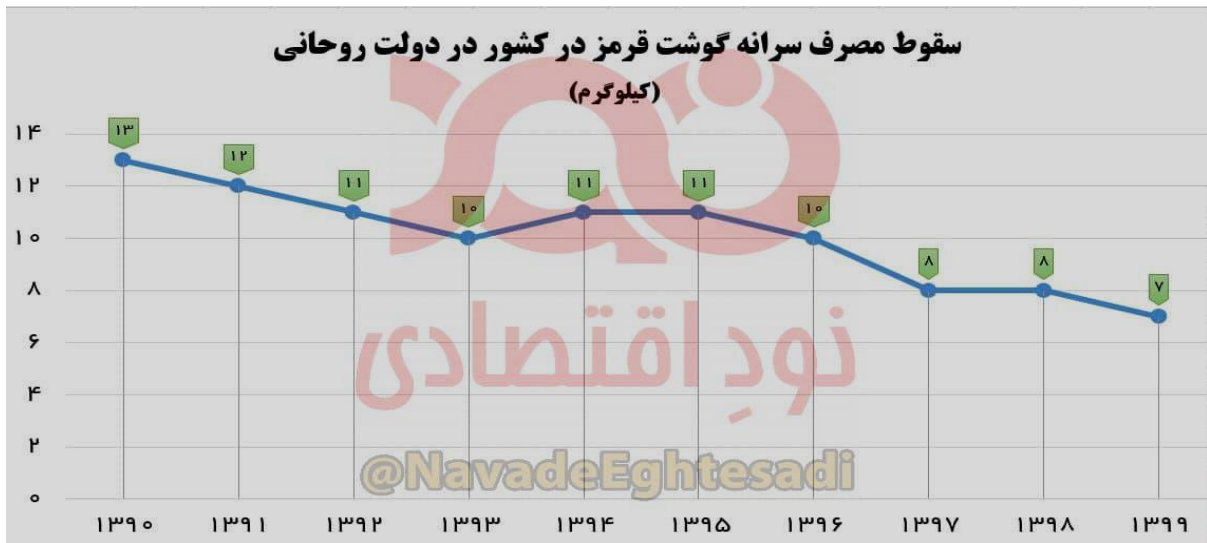
۲*	مقدمه
۲*	نمودارهای مصرف سرانه و قیمت ماهانه
۳*	تغییرات قیمت گوشت طی یک سال
۳*	قیمت دام کشتار
۴*	اینفوگرافیک / مقایسه قیمت گوشت و مرغ در سال ۹۸ با ۹۹
۴*	بررسی زمان‌های پیک قیمت
۵*	اظهار نظرها
۶*	دلایل کلی بالا رفتن قیمت
۶*	راهکارهای کنترل قیمت
۶*	جمع بندی

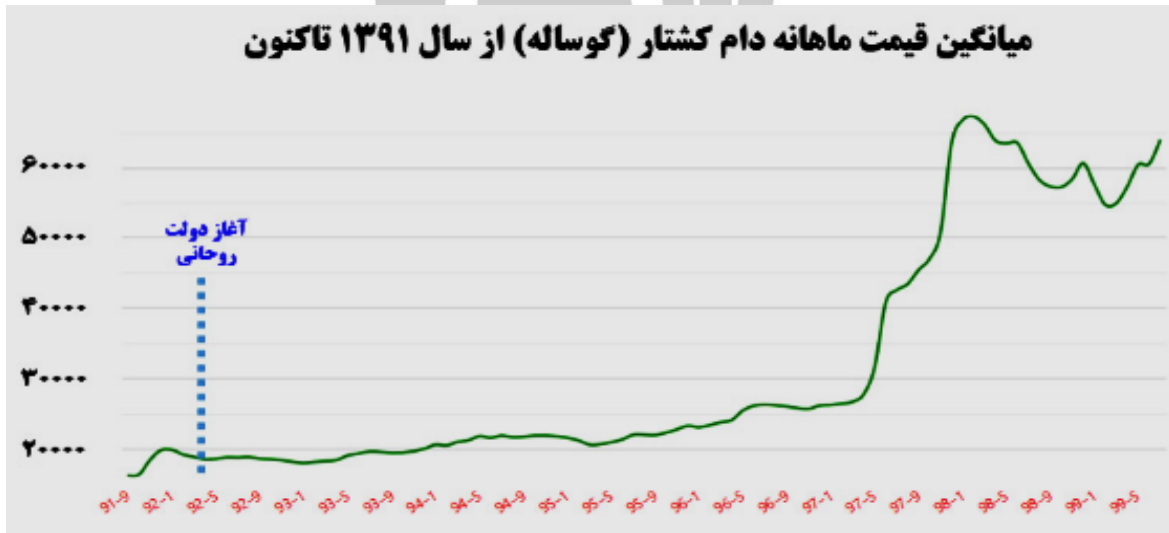
گرانی قیمت گوشت قرمز در سال‌های اخیر به تدریج این ماده پروتئینی را از سفره بسیاری از اقشار ایرانی حذف یا به شدت کم کرده است. بیشترین گرانی در بین مواد پروتئینی در دوره دولت‌های یازدهم و دوازدهم مربوط به گوشت گوسفند بوده که ۳۰۹ درصد نسبت به ابتدای شروع به کار دولت روحانی افزایش قیمت داشته؛ به عبارت ساده‌تر ۴ برابر شده است.

***نمودارهای مصرف سرانه و قیمت ماهانه**

نمودار زیر نشان می‌دهد مصرف سرانه گوشت قرمز، طی ۹ سال گذشته تقریباً نصف شده است:

میانگین قیمت ماهانه گوشت قرمز در ۸ سال اخیر در دو نمودار زیر، مشخص است.^۱

^۱-تسنیم، ۹۹/۸/۲

نام ماده	قیمت در ابتدای دولت روحانی	قیمت آبان ۹۹	درصد افزایش
دام کشتار (گوسفند)	۲۲۱۵۰	۹۰۷۰۰	۳۰۹
دام کشتار (گوساله)	۱۸۵۶۰	۶۴۰۰۰	۲۴۵

جدول بالا نشان می‌دهد از ابتدای دولت روحانی تاکنون، متأسفانه در بخش دام گوسفندی، ۳۰۹ درصد و دام گوساله، ۲۴۵ درصد افزایش قیمت وجود داشته است.

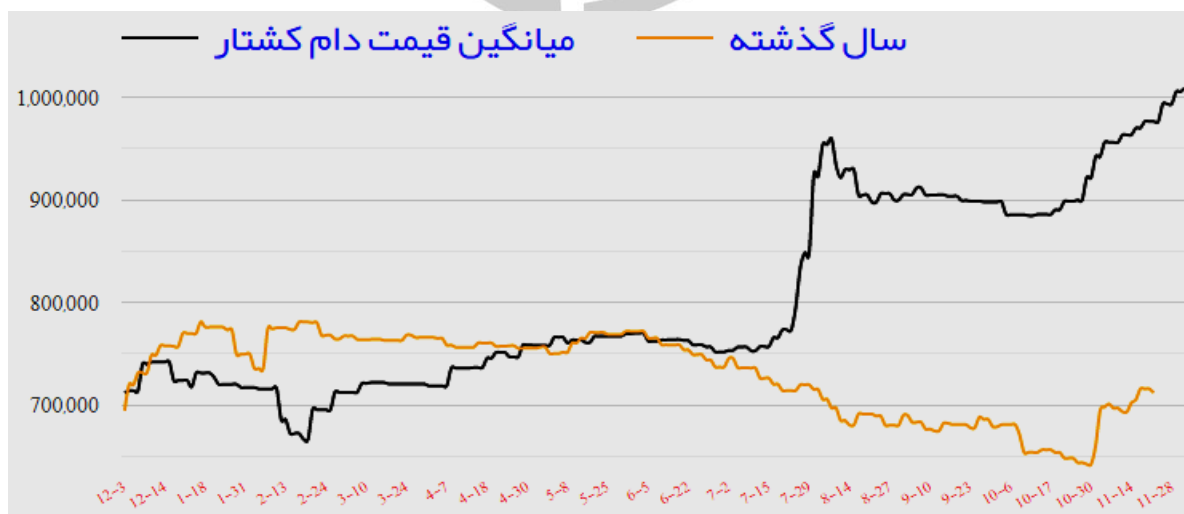
* تغییرات قیمت گوشت طی یک سال

جدول زیر تغییر قیمت گوشت طی ۱ سال گذشته را نشان می‌دهد:

نام کالا	قیمت (تومان)		درصد تغییر
	بهمن ۹۸	بهمن ۹۹	
گوشت گوسفندی درجه یک با استخوان و ۱۰۰ گرم دنبه	۸۷۰۰۰	۱۱۸۰۰۰	۳۵
گوشت گوسفندی درجه یک با استخوان بدون دنبه	۹۳۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۳۴
دنبه گوسفندی	۳۵۰۰۰	۶۵۰۰۰	۸۶
ماهیچه گوسفندی	۱۰۶۰۰۰	۱۳۰۰۰۰	۲۳
سردست گوسفندی	۱۰۵۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۲۳
راسته گوسفندی	۱۰۱۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۲۸
گردن گوسفندی	۹۳۰۰۰	۱۲۵۰۰۰	۳۴
ران گوسفندی	۱۰۵۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۲۴
ران و راسته گوسفندی	۱۰۵۰۰۰	۱۲۹۰۰۰	۲۳
قلوه گاه گوسفندی بدون استخوان	۸۹۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	۱۸
گوشت چرخ کرده مخلوط (گوسفند و گوساله)	۸۱۰۰۰	۱۰۵۰۰۰	۳۰

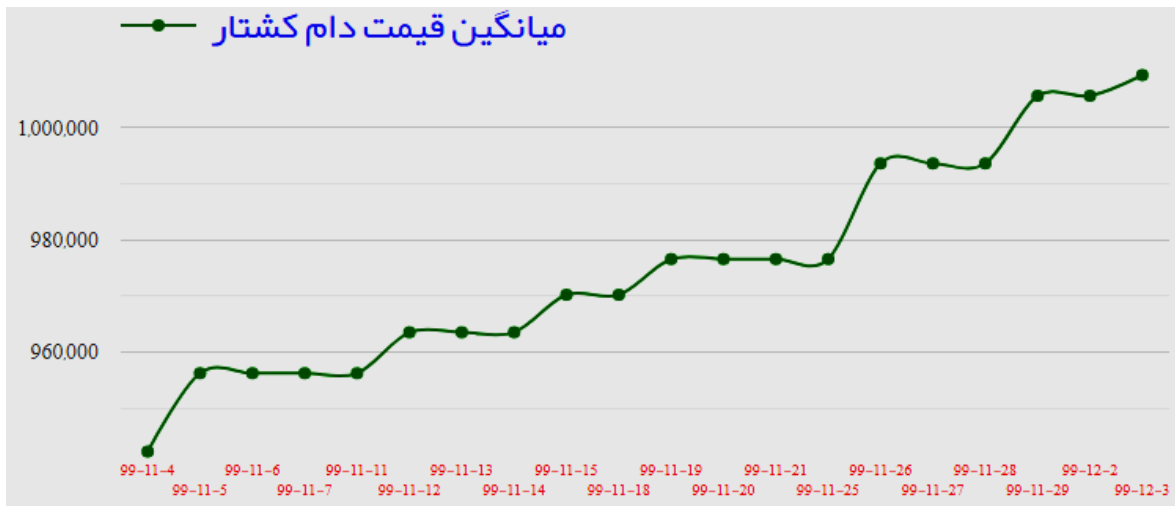
* قیمت دام کشتار

این نمودار، تغییرات قیمت دام کشتار از تاریخ ۱۳۹۸/۱۲/۰۲ تا تاریخ ۹۹/۱۲/۳ به صورت «روزانه» و مقایسه با یک سال قبل از آن در همین تاریخ، را نشان می‌دهد:

^۲-<https://www.itpnews.com/price/show/%D8%AF%D8%A7%D9%85+%DA%A9%D8%B4%D8%AA%D8%A7%D8%B1/302>

میانگین قیمت دام کشتار:

اینفوگرافیک / مقایسه قیمت گوشت و مرغ در سال ۹۸ با ۹۹

قیمت محصولات پروتئینی در میادین میوه و تره بار تهران
(حد فاصل اول فروردین ۹۸ تا اول آبان ۹۹) واحد: تومان

محصول	سال ۱۳۹۹				سال ۱۳۹۸			
	اول آبان	اول پاییز	اول تابستان	اول بهار	اول زمستان	اول پاییز	اول تابستان	اول بهار
گوشت مرغ تازه	۲۰,۴۰۰	۱۵,۷۵۰	۱۵,۰۰۰	۱۰,۵۰۰	۱۱,۹۰۰	۱۲,۴۵۰	۱۰,۵۵۰	۱۰,۹۰۰
تخم مرغ (شانه ۳۰ عددی)	۲۵,۵۰۰	۲۵,۰۰۰	۱۸,۷۰۰	۱۵,۳۰۰	۱۷,۸۰۰	۱۲,۸۰۰	۱۳,۰۰۰	۱۲,۸۰۰
گوشت گوسفند	۱۱۰,۱۰۰	۹۷,۴۰۰	۹۰,۰۰۰	۹۵,۲۵۰	۸۱,۰۰۰	۹۶,۰۰۰	۹۳,۸۰۰	۹۶,۳۰۰
گوشت گوساله	۱۰۱,۷۰۰	۸۶,۸۰۰	۷۹,۷۵۰	۷۲,۵۵۰	۶۵,۱۵۰	۷۹,۱۰۰	۸۴,۱۵۰	۸۸,۷۵۰

افزایش قیمت گوشت مرغ تازه: ۸۷٪
افزایش قیمت تخم مرغ: ۵۰٪
افزایش قیمت گوشت گوسفند: ۱۳٪
افزایش قیمت گوشت گوساله: ۱۳٪

بررسی زمان های پیک قیمت

تیر ماه ۹۹، قیمت گوشت قرمز با افزایش شدید روبه رو شد که همزمان، قیمت خرید گوساله از دامدار تفاوتی نداشت. در همان زمان از یک سو، انجمن صنفی گاوداران معتقد بود، سودجویی عوامل واسطه و دلال، علت اصلی فاصله معنادار قیمت تولیدکننده و مصرف کننده است و از سوی دیگر، اتحادیه گوشت گوسفندی اعلام کرد، قاچاق دام که به دلیل نوسان نرخ ارز، افزایش قیمت علوفه و هزینه جابه جایی به سمت تهران، همچنین کاهش قیمت کله پاچه، دل، جگر و سیرابی در فصل گرما، همزمان با شیوع ویروس کرونا موجب شده قیمت گوشت را بالا برده است.

هفته ابتدایی آبان ۹۹، افزایش شدید قیمت گوشت قرمز وجود داشته با وجودی که شورای تامین کنندگان دام زنده معتقد بود، هیچ گونه کمبود دامی در کشور وجود ندارد و کاهش سرانه مصرف نیز اتفاق افتاده. دلیل آن افزایش قیمت نهاده های دامی است. اتحادیه گوشت گوسفندی کشور نیز این موضوع را تایید کرده است.

نیمه بهمن ماه ۹۹، بار دیگر شاهد افزایش قیمت گوشت قرمز در بازار بودیم که اتحادیه گوشت گوسفندی اعلام کرد: قاچاق و کاهش ورودی دام علت اصلی افزایش قیمت گوشت قرمز است. با توجه به سرمای اخیر و اختلال در تردد، میزان ورودی دام به استان‌ها کاهش یافته که همین امر زمینه را برای التهاب قیمت دام و گوشت در بازار فراهم کرده است.

اظهار نظرها

- احمد مقدسی رئیس انجمن صنفی گاوداران، تیر ۹۹: علی رغم افزایش چندبرابری قیمت نهاده‌های دامی، قیمت خرید گوساله از دامدار تفاوتی نداشته، در حالی که قیمت گوشت در خرده فروشی‌ها رشد چشمگیری داشته است. سودجویی عوامل واسطه و دلال را علت اصلی فاصله معنادار قیمت تولیدکننده و مصرف کننده است.^۱
- علی اصغر ملکی، رییس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور، تیر ۹۹: قاچاق دام که به دلیل نوسان نرخ ارز، افزایش قیمت علوفه و هزینه جابه‌جایی به سمت تهران، همچنین کاهش قیمت کله پاچه، دل، جگر و سیرابی در فصل گرما، همزمان با شیوع ویروس کرونا موجب شده قیمت گوشت بالا برود.^۲
- منصور پوریان رئیس شورای تامین کنندگان دام کشور، آبان ۹۹: کمبود گوسفند در داخل کشور وجود ندارد بلکه علت افزایش قیمت گوشت بالا رفتن قیمت نهاده دامی است.^۳
- علی اصغر ملکی، رئیس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور، آبان ۹۹: با توجه به تداوم قاچاق دام زنده و تبادل پولی که وجود دارد برای دامداران بسیار مقرون به صرفه‌تر است چراکه سه برابر تهران یا شهرستان‌ها در آن سوی مرزها پول دریافت می‌کند.^۴
- علی اصغر ملکی، رییس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور، آبان ۹۹: دلیل اصلی گرانی گوشت، نرخ نهاده‌های دامی است. اکنون دامداران و دامپروران هر کیلوگرم کنجاله سویا را با نرخ‌هایی بیش از ۱۲ هزار و ۵۰۰ تومان، ذرت چهار هزار تومان، جو داخلی در شهرستان‌ها چهار هزار و ۳۰۰ تومان و یونجه را چهار هزار تومان خریداری می‌کنند.^۵
- علی اصغر ملکی، رییس اتحادیه گوشت گوسفندی کشور، بهمن ۹۹: قاچاق و کاهش ورودی دام علت اصلی افزایش قیمت گوشت قرمز است. با توجه به سرمای اخیر و اختلال در تردد، میزان ورودی دام به استان‌ها کاهش یافته که همین امر زمینه را برای التهاب قیمت دام و گوشت در بازار فراهم کرده است.^۶

۳- خبرآنلاین، ۹۹/۴/۲۳

۴- مشرق، ۹۹/۴/۲۷

۵- رادار اقتصاد، ۹۹/۸/۳

۶- رادار اقتصاد، ۹۹/۸/۳

۷- اقتصادآنلاین، ۹۹/۸/۹

۸- دنیای اقتصاد، ۹۹/۱۱/۱۰

***دلایل کلی بالا رفتن قیمت**

مشکلات دامداران به دلیل افزایش چشمگیر نهاده‌های دامی و علوفه افزایش هزینه‌های سربرار دامداران
ممنوعیت جابجایی دام‌ها و محدودیت هر گونه نقل و انتقال دام بین استان‌ها و کمبود گوشت در بازار (تصمیم دامپزشکی و ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز)
سودجویی عوامل واسطه و دلال
قاچاق دام به خارج از کشور و کاهش ورودی دام به کشور
افزایش هزینه‌های جابه‌جایی

***راهکارهای کنترل قیمت**

اعمال نظارت‌های دقیق در زمینه اعطای نهاده‌ها و علوفه مورد نیاز به دامداران، برای کنترل قیمت تمام شده تولید
عرضه مستقیم گوشت قرمز و اجازه ستاد تنظیم بازار به شرکت پشتیبانی دام جهت خرید مستقیم گوشت با قیمت مناسب و حذف واسطه‌ها (وجود گپ قیمتی بالا گوشت قرمز بین تولید تا مصرف)
الزام میادین میوه و تره بار برای اختصاص مراکز عرضه مستقیم گوشت
نظارت بر قیمت کالاها به صورت مستمر در سطح بازار
ایجاد ارتباط پایدار بین حلقه‌های مختلف تولید، توزیع و عرضه (از دامداری تا میادین میوه و تره بار)

***جمع بندی**

این افزایش فزاینده قیمت گوشت قرمز در سال‌های اخیر، سبب شد مردم ساعت‌ها در صف گوشت یخی بایستند. با وجودی که مسئولان همواره موجودی دام در کشور را کافی می‌دانند، اما اکنون گوشت قرمز از سبد خانوار میلیون‌ها نفر، حذف شده است، سود حداقلی به دامدار زحمتکش می‌رسد و جیب واسطه‌ها، پر می‌شود. دلالت‌های اماراتی دام‌های زنده را منتقل می‌کنند و حاصل کار دامدار ایرانی، سر سفره دیگران می‌رود. به نظر می‌رسد، اگر وزارت جهاد کشاورزی و سایر دست‌اندرکاران راهکاری برای حمایت از دامداران ارائه ندهند قیمت گوشت قرمز در ماه‌های آینده باز هم افزایش یابد و اگر کاهش مصرف سرانه اتفاق بیافتد، در نهایت به افزایش قاچاق و یا از بین رفتن دامداری‌ها منجر گردد.

